

# Shiva varnar för en grön revolution

– Vilka var det som klarade sig under torkan 2002 i Afrika? Den frågan ställer Vandana Shiva under ett seminarium om den gröna revolutionen i Indien, en revolution som nu är på väg till Afrika. Shiva vill att Afrika kämpar emot och lär från misstagen i Indien.

— **UNDER TORKAN 2002 KLARADE DE** som odlade diversifierat medan det inte gick bra för jordbrukare med monokulturer som vete eller majs. Med tanke på vad forskare förutspår om klimatförändringarna, som kan betyda ännu fler och mer utbredda torrperioder, har detta en enorm betydelse, säger Vandana Shiva.

Hon talade på ett seminarium under *World Social Forum* i Nairobi i januari i år. Hon vill varna Afrikas befolkning för den gröna revolutionen.

*The Rockefeller Foundation* och *Bill and Melinda Gates Foundation* ska satsa 150 miljoner dollar i ett gemensamt projekt för att sätta i gång den så kallade gröna revolutionen i Afrika. Shiva menar att detta projekt kommer att ta ifrån Afrika möjligheten att vara oberoende när det gäller livsmedelsproduktion.

Det hela går ut på att med genmodifierade grödor kunna få ut mer från sitt jordbruk. Men dyra, kemikalieberoende och kostsamma monokulturer av så kallade förbättrade arter av grödor har lämnat jordbrukare i Indien jordlösa och i skuld.

I Indien startade den så kallade gröna revolutionen 1965 när landet behövde ris och vete efter en omfattande torka. Den dåvarande amerikanske presidenten sa att visst kunde Indien få hjälp, men bara om de använde utsäde från USA. Det innebar också att man var tvungen att börja använda deras kemiska gödnings- och bekämpningsmedel.

– Dessa medel tillverkades av krigskemikalier. USA ville helt enkelt göra vårt jordbruk till en marknad för krigskemikalier.

Det kallades för en grön revolution men det var den aldrig i ekologisk bemärkelse. Man menade bara något som inte var rött, som inte fick jordbrukarna att ansluta sig till kommunismen, berättar Vandana Shiva.

Samtidigt skulle man gå över från ett traditionellt, organiskt, diversifierat jordbruk till monokulturer. I dag producerar Indien mer vete och ris än tidigare, men mindre frukt, oljefrön och andra grödor.

— **DEN STÖRSTA MYTEN** kring den gröna revolutionen är att mer mat producerats. Det är inte sant. Om man istället odlar flera grödor på det traditionella, organiska sättet får man ut dubbelt så mycket. Tittar man på traditionell odling, till exempel på kvinnors grönsakssträdgårdar, visar det sig att kvinnorna använder fem procent av marken men producerar 50 procent av maten, berättar Shiva.

– Problemet är också att förespråkare för den gröna revolutionen säger att vi ökar skörden genom att använda kemiska gödnings- och bekämpningsmedel, men vad som egentligen händer är att grödorna blir mer sårbara. Vi vet att

Foto: Mari Dahl Adolffsson

vi kan producera mer mat om vi arbeta tillsammans med naturen och inte emot den. Vi behöver inte byta ut våra grödor, vi behöver bevara och sköta om de grödor vi har istället. Kemikalier producerar inte mat, de producerar gifter. – Titta på jorden, lyssna på bönderna och låt dessa båda vara våra lärare, avslutar Vandana Shiva.

**MARI DAHL ADOLFFSSON**  
Nairobi



– Traditionell odling ger mer mat än monokulturer, säger forskaren Vandana Shiva.

## Källor och länksips

[www.ipcc.ch](http://www.ipcc.ch)  
[www.metoffice.gov.uk/research/hadleycentre/](http://www.metoffice.gov.uk/research/hadleycentre/)  
[www.unccd.int](http://www.unccd.int)  
[www.unesco.org](http://www.unesco.org)  
[www.sivi.org](http://www.sivi.org)  
[www.sei.se](http://www.sei.se)  
[www.cgiar.org](http://www.cgiar.org)  
[www.cru.uea.ac.uk](http://www.cru.uea.ac.uk)

<http://unfccc.int/2860.php>  
[www.grida.no](http://www.grida.no)  
[www.exxonsecrets.org](http://www.exxonsecrets.org)  
[www.climateclinic.org.uk](http://www.climateclinic.org.uk)  
[www.climatehotmap.org/africa.html](http://www.climatehotmap.org/africa.html)  
[www.chooseclimate.org/flying/index.html](http://www.chooseclimate.org/flying/index.html)  
[www.cfr.org/publication/11240/water\\_stress\\_in\\_subsaharan\\_africa.html](http://www.cfr.org/publication/11240/water_stress_in_subsaharan_africa.html)

## Böcker:

**Carbon Trading: A Critical Conversation on Climate Change, Privatisation and Power**, Dag Hammarskjöldstiftelsen 2006  
**Krig om vattnet**, Vandana Shiva, Ordfront 2002  
**When the Rivers Run Dry**, Fred Pearce, Beacon Press 2006  
**Heat, How to stop the planet burning**, George Monbiot, Allen Lane 2006



Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i [www.globalarkivet.se](http://www.globalarkivet.se).